

ВЫБИРАЯ МУДРО

Идолопоклонство кажется примитивным и нелепым пережитком прошлого. Но как в таком случае еврейский народ можно называть «мудрым» из-за его выбора служить Б-гу?

Увлекательная дискуссия о сложностях жизни и мужестве делать правильный выбор.

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

THE
SHLUCHIM
OFFICE

ПЕСАХ

Ваикра

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה

בעלת מסירות נפש

מרת דבורה ע"ה גרינברג

בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

*Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 менахем ава 5783*

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org

Published and Copyright 2024 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5784 - 2024

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB"М
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

А. 12 дней праздников

ПЕРВОИСТОЧНИК 1 Бемидбар, 7:1,11, 72-77

И было, когда окончил Моше устанавливать Скинию и помазал ее, и освятил ее и все принадлежности ее, и жертвенник со всею утварью его, и помазал их и освятил их

И Г-сподь сказал Моше: по одному главе в день пусть приносят приношение свое для освящения жертвенника.

В одиннадцатый день – глава сынов Ашера Пагиэль, сын Охрана.

Приношение его: одно серебряное блюдо в сто тридцать (шекелей) весом, одна серебряная кропильница в семьдесят шекелей, по шекелю священному, оба наполненные тонкою пшеничною мукою, смешанною с маслом, в приношение хлебное; одна ложка в десять золотых (шекелей), полная воскурениями; один бык молодой, один баран, один агнец годовалый – во всесожжение; один козел в жертву грехоочистительную. И в жертву мирную: два быка, пять баранов, пять козлов, пять агнцев годовалых. Вот приношение Пагиэля, сына Охрана.

וַיְהִי בַיּוֹם כָּלֹת מִשֶּׁה לְהִקְיִים אֶת הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיִּקְדֹּשׁ אֹתוֹ וְאֶת כָּל כְּלָיו וְאֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כְּלָיו וַיִּמְשַׁחם וַיִּקְדֹּשׁ אֹתָם.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יִקְרִיבוּ אֶת קַרְבָּנָם לַחֲנֻפֹת הַמִּזְבֵּחַ.

בַּיּוֹם עֲשֵׂתִי עֶשֶׂר יוֹם נְשִׂיא לְבָנֵי אֲשֶׁר פָּגְעִיאל בּוֹ עֶכְרֹן.

קַרְבָּנוֹ קְעֵרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שְׁבַעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מִלֵּאִים סֹלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה. כֶּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת. פֶּר אֶחָד בֶּן בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד בֶּן שָׁנָתוֹ לְעֹלָה. שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת. וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם חֲמִשָּׁה עֲתֻדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בָּנֵי שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קַרְבֹּן פָּגְעִיאל בֶּן עֶכְרֹן.

Высокие намерения Ашера

ПЕРВОИСТОЧНИК 2 Бемидбар раба, 14

Рабби Танхума говорил: «Все колена были названы в честь Избавления еврейского народа и его прославления. Ашер назван в честь Избавления, как сказано (Малахи, 3:12): «И скажут все народы, что счастливы (ивр. ишру) вы, ибо будете страной вожделенной, сказал Г-сподь воинств». Ашер назван в честь

אָמַר רַבִּי תַנְחוּמָא כָּל הַשְּׁבֵטִים לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלְשֵׁם שְׁבָחָן נִקְרְאוּ שְׁמוֹתָם, וְאֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמוֹ לְשֵׁם גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְתִימָא (מְלֵאכֵי ג, יב): וְאֲשֶׁרוּ אַתְּכֶם כָּל הַגּוֹיִם כִּי תִהְיוּ אִתָּם אֶרֶץ חֲפִץ אָמַר ה' צְבָאוֹת. וְלְשֵׁם

прославления, как сказано (Теилим, 144:15):

«Счастливы (ивр. ашрей) народ, чья (судьба) такова, счастлив народ, у которого Г-сподь – Б-г его». Благословение евреев состоит в том, что они выбрали Б-га своим Г-сподом, а Б-г выбрал их Своим избранным народом.

Поэтому со своим приношением глава колена Ашер пришел поблагодарить Б-га за то, что Он избрал Израиль из всех народов, как сказано (Дварим, 14:2): «...и тебя избрал Г-сподь быть Ему особым народом...»

שְׁבַחְנוּ, כְּמָה דְּתִמָּא (תהלים קמד,
טו): אֲשֶׁרֵי הָעַם שְׁכַכָּה לוֹ אֲשֶׁרֵי
הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו, אֵין אֲשׁוּרָן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל אֲלֵא עַל שְׁבַחְרוּ בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בָּהֶם
לְהִיּוֹת לָהֶם לְעַם סְגֻלָּה,

וּלְפִיכָה כְּשָׁבֵא גְשֵׁיא אֲשֶׁר
לְהַקְרִיב, הַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל שֵׁם
הַבְּחִירָה שְׁבַחְר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּיִשְׂרָאֵל מִכָּל הָאֲמוֹת, כְּמָה
דְּתִמָּא (דברים יד, ב): וּבָךְ בָּחַר
ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה וּגו'.

Б. Трудный выбор

Ребе

Б-жественный выбор

Истинный выбор возможен только между вещами, соотносимыми друг с другом, или вещами, каждая из которых обладает уникальным преимуществом, которого нет у другой. Как в таком случае можно утверждать, что еврейский народ «выбрал» Б-га, предпочтя Его иным богам?

צריך להבין, דבחירה שייך דוקא בשני דברים ששניהם שוים, או שבכל אחד מהם יש מעלה שאין בזולתו, אבל בנוגע להקב"ה ולהבדיל אלקי הנכר¹, האיך שייך לומר שישראל בחרו בהקב"ה?

ПЕРВОИСТОЧНИК 3 Эйха, 3:8

Г-сподь – удел мой, – говорит душа моя, – поэтому буду я надеяться на Него.

חלקי ה' אַמְרָה נִפְשִׁי עַל כֵּן אוֹחִיל לוֹ.

ПЕРВОИСТОЧНИК 4 Мидраш Эйха раба

Рабби Абау от имени рабби Йоханана говорил: «Это аналогично королю, который въезжает в провинцию в сопровождении военачальников, префектуры и стратегов. Знать страны собралась вместе, и один из ее представителей сказал: «Я выберу военачальника своим покровителем». Другой сказал: «Я выберу префекта своим покровителем». Еще один сказал: «Я выберу стратега своим покровителем». Был там один смысленый человек, который сказал: «Я выберу короля, ибо все остальные сменяют друг друга, а король – нет».

רבי אבהו בשם רבי יוחנן אמר משל למלך שנכנס למדינה והיו עמו דכסין ואפרכין ואיסטרטילוטין, והיו גדולי מדינה יושבים באמצע המדינה, חד אמר אנא נסיב דכסין לגבי, וחד אמר אנא נסיב אפרכין לגבי, וחד אמר אנא נסיב איסטרטילוטין לגבי. היתה פקח אחד לשם, אמר אנא נסיב למלכא, דכולא מתחלפין ומלכא אינו מתחלף.

Так и идолопоклонники поклоняются солнцу или луне, некоторые – дереву и камню, а евреи служат только Б-гу, как сказано: «Душа моя сказала: «Г-сподь – удел мой...». Ибо я дважды провозглашаю Его единство, ежедневно говоря (Второзаконие, 6:4): «Слушай, Израиль, Г-сподь – Б-г наш, Г-сподь – один».

כֵּן עֹבְדֵי כּוֹכְבִים, מִהֵן עֹבְדֵי לַחֲמָה, וּמִהֵן עֹבְדֵי לְלִבְנָה, וּמִהֵן עֹבְדֵי לְעֵץ וְאֶבֶן. אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֵינָן עֹבְדֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים בְּרוּךְ הוּא, הַדָּא הוּא דְכָתִיב: חֲלָקֵי ה' אֶמְרָה נִפְשֵׁי, שְׂאֵנִי מִיַּחַד אוֹתוֹ שְׁתֵּי פְעָמִים בְּכָל יוֹם, וְאוֹמֵר (דְּבָרִים ו, ד): שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד.

Ребе

Смышленный

Казалось бы, даже маленький ребенок знает, что король выше любого из своих военачальников. Почему тогда Мидраш указывает, что человек, избравший царя, был «смышленным»? Кроме того, даже если офицеры будут несменяемы, все равно очевидно, что король выше их по иерархии. Зачем тогда говорить, что все военачальники сменяются?

וידוע הדיוק בזה², דלכאורה, הרי גם מי שאינו פקח ואפילו תינוק קטן³ יודע שהמלך הוא גדול יותר מהדוכסין וכו', ומה צריכים לפקחות בכדי לבחור בהמלך? וגם, הרי גם אם הדוכסין וכו' לא היו מתחלפין הי' מובן בפשטות שהמלך הוא גדול מהם .. ולמה צריך להטעם דכולהו מתחלפין?

סה"מ תר"ס ע' יא.
3) כ"ה באוה"ת ובסה"מ תר"ס שם.

2) בד"ה את הוי"ה האמרת להצ"צ (אוה"ת תבוא ע' תתרעב. שם ע' תתרפג)
ולאדמו"ר מהר"ש (סה"מ תר"ל ע' רצא). ביאוה"ז להצ"צ ע' רמח ואילך.

В. Эволюция идолопоклонства

Ребе

Проводники

Одна из попыток объяснить этот вопрос основана на истории идолопоклонства. Первые идолопоклонники осознавали, что все в конечном итоге исходит от Б-га, а не от небесных тел. Их заблуждение заключалось в представлении, что небесные тела сделали выбор, став проводниками Б-жественного света, идущего в этот мир. Они не осознавали, что у небесных тел нет выбора и они - лишь «топор в руках дровосека». В своем заблуждении эти люди поклонялись небесным телам, потому что, если те обладают выбором, то заслуживают восхвалений. Они также надеялись, что, служа им, смогут получить от них благо.

Руководители

Позже это привело к еще большему заблуждению: они подумали, что Б-г оставил мир на произвол небесных тел. Они сравнивали это с королем, который назначал сановников для управления своей страной.

והנה לכאורה היה אפשר לבאר זה על פי הידוע שבדורות הראשונים, אלו שעבדו לכוכבים ומזלות, ידעו שהשפע שנשפע בארץ על ידי הכוכבים ומזלות (ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים⁵) הוא (לא שהם עצמם משפיעים, אלא) שהקב"ה משפיע על ידם, אלא שטעו וחשבו שהשפע שנשפע ממנו יתברך על ידי הכוכבים ומזלות הוא בבחירתם, ולא ידעו את האמת שאין להם בחירה כלל, והם רק כגרוזן⁶ ביד החוצב⁷. ולכן השתחוו להכוכבים ומזלות ועבדו אותם, כי לפי טעותם (שהשפע שנשפע על ידי הכוכבים ומזלות הוא בבחירתם) ראוי להודות להם על זה, על דרך חמרא למרא טיבותא לשקיי⁸] = היין של מלך הוא, והשותין אותו מחזיקין טובה לשר המשקה ולא למלך. רש"י שם⁸. וגם כי לפי טעותם שהכוכבים ומזלות הם בעלי בחירה חשבו שעל ידי שיעבדו אותם ישפיעו להם יותר.

ומזה נשתלשל אחר כך שבאו לטעות גדולה יותר, שחשבו שעזב ה' את הארץ בידי הכוכבים ומזלות, והנהגת הארץ תלויה רק בהם. ובדוגמת מלך שמינה שרים להנהיג את המדינה,

ד"ה כל המאריך תרפ"ו פ"ד (סה"מ תרפ"ו ע' קנו ואילך). ד"ה מים רבים ה'תשי"ז פ"ד (לעיל ח"א ע' שכג ואילך). ושם, שטעות זו (שהם משפיעים בבחירתם) הוא לא ע"ז אלא שיתוף, משא"כ הטעות שעזב ה' את הארץ בידי הכוכבים (דלקמן בפנים) הוא ע"ז. עיי"ש בארוכה.
(8) ב"ק צב, ב.

(4) ראה סה"מ צ' להצ"צ 1, א ואילך. וראה ע"ז רמב"ם הל' ע"ז בתהלתו. וראה לקמן הערה 75.
(5) ברכה לג, יד.
(6) ע"פ ל' הכתוב - ישע"י י, טו.
(7) ראה גם ד"ה את הוי' האמרת תרע"ח פ"ג (סה"מ תרע"ח ע' תיד).

Хотя сановники наделяются властью королем, после назначения они фактически становятся правителями страны, и тот уже не вмешивается в их дела, за исключением редких случаев, когда появляется острая необходимость.

דהגם שזה שבכחם להנהיג את המדינה הוא מפני שהמלך מינה אותם על זה, מכל מקום, לאחר שנתמנו, הנהגת המדינה היא על ידי השרים, ואין המלך מתערב בזה (מלבד לפרקים רחוקים, בשביל צורך גדול).

ПЕРВОИСТОЧНИК 5 Мишне Тора, Законы идолопоклонства, 1:2

По прошествии лет появились среди людей лжепророки, говорившие, что Б-г повелел им передать: «Служите такой-то звезде или всем звездам, приносите им жертвы, совершайте возлияния, стройте святилища и создавайте их образы, чтобы все люди, включая женщин, детей и простонародье, могли поклоняться им». И он [лжепророк] сообщал им образ, который выдумал, и говорил, что это образ такой-то звезды, утверждая, что это было открыто ему в пророческом видении. Таким образом, люди стали делать образы в святилищах, под деревьями, на вершинах гор и холмов. Люди собирались вместе и поклонялись им, и [лжепророки] говорили: «Этот образ приносит благо или вред. Следует служить им и благоговеть перед ними». Жрецы убеждали их, что то или иное служение позволит размножиться и добиться успеха. «Делайте то, а это не делайте». И другие лжецы начали появляться и говорить, что с ними говорили сама планета или звезда, или ангел и приказали: «Служи мне так-то» и сообщили им о форме служения: «Делайте так-то, и не делайте так-то». И по всему миру стало распространенным служить образам через различные ритуалы, приносить им жертвы и поклоняться.

ואחר שארכו הימים עמדו בבני האדם נביאי שקר ואמרו שהאל-ל צוה ואמר להם עבדו פוכב פלוני או כל הפוכבים והקריבו לו ונסכו לו כה וכה ובנו לו היכל ועשו צורתו כדי להשתחוות לו כל העם הנשים והקטנים ושאר עמי הארץ. ומודיע להם צורה שבדה מלבו ואמר זו היא צורת הפוכב פלוני שהודיעוהו בנבואתו. והתחילו על דרך זו לעשות צורות בהיכלות ותחת האילנות ובראשי ההרים ועל הגבעות ומתקבצין ומשתחויים להם ואומרים לכל העם שאו הצורה מיטיבה ומרעה וראוי לעבדה וליראה ממנה. וכנהיגהם אומרים להם שבעבודה זו תרבו ותצליחו ועשו כה וכה ואל תעשו כה וכה. והתחילו כוזבים אחרים לעמד ולומר שהפוכב עצמו או הגלגל או המלאך דבר עמהם ואמר להם עבדוני בכה וכה והודיע להם דרך עבודתו ועשו כה ואל תעשו כה. ופשט דבר זה בכל העולם לעבד את הצורות בעבודות משנות זו מזו ולהקריב להם ולהשתחוות.

Со временем уста всего сущего и разум их позабыли Б-га, почитаемого и грозного, и не знали Его. И получилось, что все простонародье, женщины и дети, признавали лишь деревянные или каменные образы, а также каменное святилище, которым с детства они были научены поклоняться, служить и клясться их именем. И мудрецы из их числа, особенно жрецы, притворялись, что Б-га не существует, а есть только планеты и звезды, чьи образы они создавали, изображая их в виде различных божеств. Но Твердыню миров признавали и знали лишь очень немногие, такие как Ханох, Метушелах, Ноах, Шем и Эвер.

Ребе

Чистое видение

Этим можно объяснить мудрость выбора в пользу короля. Признание еврейским народом истины, что все посредники, через которых к нам приходит Б-жественный свет, подобны топору в руке дровосека, отражает глубинное понимание, видение истины. Ведь может показаться, что причина, по которой небесные тела играют роль проводников Б-жественного света, заключается в их величии. Поэтому признание еврейским народом того, что они всего лишь топор в руке дровосека, говорит о великой мудрости.

וְכִינּוּן שְׁאָרְכוּ הַיָּמִים נִשְׁתַּכַּח הַשֵּׁם
הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מִפִּי כָּל הַיְקוּם וּמִדַּעְתָּם
וְלֹא הַכִּירוּהוּ וְנִמְצְאוּ כָּל עַם הָאָרֶץ
הַנְּשִׂים וְהַקְּטָנִים אִינָם יוֹדְעִים אֱלֹהֵי
הַצּוּרָה שֶׁל עֵץ וְשֶׁל אֶבֶן וְהַהִיכָל שֶׁל
אֲבָנִים שֶׁנִּתְחַנְּכוּ מִקְטָנוֹתָם לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לָהּ וּלְעַבְדָּהּ וּלְהִשָּׁבַע בְּשִׁמָּהּ. וְהַחֲכָמִים
שֶׁהָיוּ בָהֶם כְּגוֹן כְּהֻנֵּיהֶם וְכִיּוֹצֵא בְהֵן
מִדְמִין שָׂאִין שֵׁם אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי הַכּוֹכָבִים
וְהַגְּלִגְלִים שֶׁנַּעֲשׂוּ הַצּוּרוֹת הָאֵלוּ בְּגִלְגָּלָם
וּלְדַמּוֹתָן. אֲבָל צוּר הַעוֹלָמִים לֹא הָיָה
שׁוֹם אָדָם שֶׁהָיָה מְכִירוֹ וְלֹא יוֹדְעוֹ אֱלֹהֵי
יְחִידִים בְּעוֹלָם כְּגוֹן חֲנוּךְ וּמִתּוֹשֵׁלַח נֶחֱ
שֵׁם וְעֶבֶר.

ועל פי זה היה אפשר לבאר פקחותו של זה שאמר אנא נסיב מלכא (בהנמשל), דזה שישראל יודעים את האמת שכל הממוצעים שעל ידם באה ההשפעה הם רק כגרזן ביד החוצב, הוא מצד גודל הדעת שלהם, שהם רואים את הפנימיות. שהרי בחיצוניות נראה⁹ דזה שההשפעה היא על ידי הכוכבים ומזלות, הוא מפני שיש בהם מעלה שמצד זה הם ראויים להיות ממוצעים, וזה שישראל יודעים שהם רק כגרזן ביד החוצב הוא מצד גודל הדעת שלהם.

⁹ להם ישפטו רק למראה עיניהם ומחשבים את הממוצעים.

⁹ להעיר מסה"מ תרע"ח ע' שנו "נבראים השפלים שאין דעת ותבונה

Г. Выбор в пользу жертвы

Ребе

Святость требует жертв

Основная причина поклонения небесным светилам заключалась в получении блага от Б-га, но само по себе это требовало самоотречения. Идолопоклонники же собой не тяготились, поэтому поклонялись небесным телам, для которых самоотречение не требуется. Зоар утверждает, что энергия нечистой стороны дается свободно, без каких бы то ни было жертв со стороны получателей.

Святость дается с трудом

Другая причина предпочтения небесных тел состоит в более явном ощущении благодати, которая проходит через них.

А это лишний раз подчеркивает мудрость и добродетель еврейского народа, который служит только Б-гу. Быть на стороне святости - большой труд и усилия, поскольку благодать от Него отмеряется и исчерпывается вложенным трудом. Тем не менее, евреи охотно отказываются от большего материального благополучия в пользу отмеренного со стороны святости блага.

והענין הוא, דעיקר הטעם על זה שעבדו לכוכבים ומזלות הוא¹⁰, כי בכדי לקבל השפעה מהקדושה צריך להיות בביטול, ולהיות שלא רצו לבטל את עצמם, לכן עבדו להכוכבים ומזלות, שבכדי לקבל ההשפעה מהם אין צריך לביטול, וכדאיתא בזהר¹¹ דרוח מסאבא אזדמן תדיר במגנא ובריקנייא [=רוח הטמאה מזדמנת תמיד בחינם ובריקנות], כמו שכתוב¹² אשר נאכל במצרים חנם, דההשפעה מלעומת זה (מצרים) היא חנם.

ועוד טעם על זה שרצו לקבל השפעתם מהכוכבים ומזלות¹³, כי גם ההשפעה עצמה (הנמשכת על ידי הכוכבים ומזלות) היא גדולה יותר.

ומזה מובן גודל השבח והפקחות דישראל שאינם עובדין אלא להקב"ה, דהגם שבכדי לקבל מהקדושה צריך לעבודה ויגיעה, וגם אז ההשפעה היא (מלכתחילה) במדידה והגבלה לפי מדת העבודה, מכל מקום, הם מוותרים על ריבוי השפע (בגשמיות) [אף שגם ישראל יכולים לקבל (לפי שעה) שפע מלעומת זה¹⁴, ולא עוד אלא שהם נוטלים חלק בראש¹⁵, מכל מקום הם מוותרים על זה] וחביב להם יותר ההשפעה המצומצמת שנמשכת מהקדושה.

(12) בהעלותך יא, ה. ולהעיר מספרי (הובא בפרש"י) עה"פ: חנם מן המצוות.
(13) כ"ה להדיא בביאור"ז להצ"צ שם (ע' רמט).
(14) ראה קונטרס ומעין מאמר ו' בסופו. מ"ז פ"ד. מ"א פ"ב.
(15) ראה אגה"ת ספ"ו. קונטרס ומעין מאמר ז' שם.

(10) שבהערה 12 (אוה"ת שם ס"ע תרעב ואילך. שם ע' תרפד. סה"מ תר"ל שם ע' רצב ואילך. ביאור"ז שם. סה"מ תר"ס ע' יא ואילך). וראה גם סידור (עם דא"ח) קמב, ג. סה"מ צ"ה צ"ו, א. ובכ"מ.
(11) ח"ב קבא, א. וראה בארוכה סידור (עם דא"ח) עה"פ אל תבטחו בנדיבים (נו, ד).

Этו דוּשָׁא

Готовность еврейского народа отказаться от личной выгоды и выбрать Б-га обусловлена иррациональным стремлением к Нему души на уровне сущности. Этот выбор не основан на понимании того, что Б-г выше всех в иерархии («король не сменяется»), а является выражением своеобразия души. Это влияет на убеждения: если Б-жественность — это вечная, непреходящая истина, то следует поступиться своим эгоцентризмом и выбрать Б-га.

זה שבישראל ישנה ההכרה שצריך לוותר על התועלת והמציאות שלהם ולבחור באלקות, הוא מצד הנשמה¹⁶ (חלק הוי') שבחירתה באלקות היא בחירה עצמית שלמעלה מהשכל (דבחירה זו היא לא מצד העילוי דאלקות, שמלכא לא מתחלף, אלא מצד העצמות), וזה פועל על שכלם¹⁷, שגם השכל מכיר דמכיון שאלקות הוא האמת שחי וקיים בקיום נצחי (מלכא לא מתחלף), צריך הוא לוותר על המציאות שלו ולבחור באלקות.

ואולי יש לומר דמ"ש בלקו"ת שם שהסיבה לרצון זה הוא "דעת חזק" [ובפרט שבלקו"ת גופא מציין לתניא שם] – הכוונה היא, דהרצון שמצד טבע הנשמה פועל על השכל, כדלקמן בפנים.
(17) ראה גם סה"מ תר"ס ע' טז "מצד הדביקות שמעצמות הנפש .. לכן יש לו הנטי' בכח חכמתו להבין את השוב דאלקות ולבחור בשוב".

(16) להעיר מתניא פי"ט (חובא בלקו"ת שם), דזה שנשמת האדם רוצה לידבק בשרשה ומקורה בה' חיי החיים ב"ה הגם שתהי' אין ואפס ותבטל שם במציאות לגמרי, הוא טבע שלמעלה מהשכל. דהגם שזה שרוצה לידבק בה' הוא מפני שהוא "חיי החיים" (תכלית העילוי), מ"מ, מכיון שהוא יהי' ע"ז אין ואפס, הרצון לידבק בשרשו הוא טבע שלמעלה מהשכל.

Д. Выбор между хорошим и лучшим

ПЕРВОИСТОЧНИК 6 Теилим, 102:1

Молитва бедняка, когда ослабевает он и пред Г-сподом изливает (душу) в мольбе своей.

תַּפְלָה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֶף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ.

ПЕРВОИСТОЧНИК 7 Кетер Шем Тов, 94

Я слышал от своего учителя аллегорическое толкование стиха «Молитва бедняка, когда ослабевает он и пред Г-сподом изливает (душу) в мольбе своей». Король объявил в день своего торжества: всякий, кто попросит что-то у короля, просьба его будет исполнена. Кто-то просил почестей, кто-то — богатства, и каждый получил желаемое.

שָׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי פְרוּשׁ הַפְּסוּק “תַּפְלָה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֶף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ”, עַל פִּי מִשְׁלַל שְׁהַכְרִיז הַמֶּלֶךְ בְּיוֹם שְׂמֻחָתוֹ: כָּל מִי שְׂיִבְקֶשׁ דְּבַר מִן הַמֶּלֶךְ יִמְלֵאוּ לוֹ מִבְּקָשׁוֹ. וַיֵּשׁ מִי שְׂבִקֶשׁ שְׂרָרָה וְכְבוֹד, וַיֵּשׁ שְׂבִקֶשׁ עֶשֶׂר, וְנִתְּנוּ לְכֹל אֶחָד מִבְּקָשׁוֹ.

И был там один мудрец, который сказал, что его просьба и желание — разговаривать с королем три раза в день. И это весьма понравилось королю, потому что беседа с ним была для него дороже, чем честь или деньги. Поэтому его желание получить разрешение входить в покои короля, чтобы говорить с ним, было выполнено, и еще открыли королевские сокровищницы и позволили ему взять оттуда богатства и славы. В этом смысл написанного: «Молитва бедняка... пред Г-сподом изливает (душу) в мольбе своей» - т.е. в желаемом.

וְהָיָה שָׁם חָכָם אֶחָד שְׂאָמַר, שְׂשְׂאֵלְתוֹ וּמִבְּקָשׁוֹ שְׂיִדְבֵר הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ עִמוֹ ג' פְּעָמִים בְּיוֹם. וְהוּטַב מְאֹד בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ, מֵאַחַר שְׂדְּבוּרוֹ חֲבִיב עָלָיו מִן עֶשֶׂר וְכְבוֹד. לְכֵן יִמְלֵא בְּקִשְׁתּוֹ שְׂיִתְּנוּ לוֹ רְשׁוּת לְכַנֵּס בְּהִיכְלוֹ לְדְבַר עִמוֹ, וְשָׁם יִפְתָּחוּ לוֹ הָאוֹצְרוֹת, שְׂיִקַּח מִן עֶשֶׂר וְכְבוֹד גַּם כֵּן. וְזֶהוּ שְׂפֶתֶיב תַּפְלָה לְעַנִּי וְגו' לִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ, שְׂזֶה מִבְּקָשׁוֹ.

Ребе

В стихе из Теилим говорится: «Молитва бедняка, когда ослабевает он и пред Г-сподом изливает (душу) в мольбе своей». Баал Шем Тов интерпретирует этот стих так: бедный человек ни о чем не просит, кроме как о том, чтобы его мольба была «пред Г-сподом». Баал

וכתורת הבעל שם טוב¹⁸ הידועה על הפסוק¹⁹ תפלה לעני כי יעטוף ולפני הוי' ישפוך שיחו, שאינו מבקש שום דבר ותפלתו היא שלפני הוי' ישפוך שיחו. ולזה צריך פקחות גדולה. ובדוגמת מלך בשר ודם, שבכדי ליכנס להקיסטון שבו נמצא המלך ולראות את

Шем Тов говорит, что для этого нужна великая мудрость. Он сравнивает это с посетителем, который по пути в королевские покои проходит через множество зал, каждая из которых хранит великие сокровища. Некоторые видят великое сокровище во внешнем зале и настолько прельщаются им, что останавливаются, чтобы провести там некоторое время. Другие наслаждаются видом внутренних зал дворца. Но истинный мудрец не обращает никакого внимания на сокровища даже самого внутренней залы, потому что все, чего он желает, — это войти в покои короля и лицезреть его.

פני המלך, צריך לעבור תחילה דרך כמה וכמה היכלות שבכל אחד מהם יש הון יקר, וישנם כאלו שכשרואים את ההון יקר שבהיכל החיצון, הם מתענגים מזה בתענוג נפלא ומתעכבים שם. ויש כאלו שמתענגים בהיכל פנימי יותר. ודוקא מי שהוא חכם גדול, גייט אים ניט אן {הוא לא מתפעל מזה} החשיבות והיוקר של ההון עצום הנמצא גם בהיכל הכי פנימי, וכל רצונו ותשוקתו היא ליכנס להקיטון בו נמצא המלך ולראות את פני המלך.

Тоска Альтер Ребе

ПЕРВОИСТОЧНИК 8 Теилим, 73:25

Кто у меня есть на небесах, кроме Тебя? И на земле я не желаю никого, кроме Тебя.

Раши:

«Кто у меня есть на небесах»: я не избрал ни одного ангела Б-гом, я выбрал только Тебя.

מי לי בשמים ועמך לא תפצתי בארץ.

רש"י

מי לי בשמים. שום מלאך שפחתי לי לאלה לא בחרתי אלא אותך.

Ребе

Эта любовь к Б-гу подобна той, что описана в стихе: «Кто у меня есть на небесах, кроме Тебя? И на земле я не желаю никого, кроме Тебя» Основоположник движения Хабад, Алтер Ребе, выразил это чувство так: «Я совершенно ничего не желаю. Я не желаю Твоего Ган-Эдена, я не желаю Твоего грядущего мира. Все, что мне нужно, это Ты Сам». Откровения, полученные в Ган-Эдене и в мире грядущем, невероятно глубоки. И Алтер Ребе это очень хорошо понимал. Однако он не хотел ни одного из этих откровений, все, чего он жаждал, — это Самого Б-га.

Можем и мы

Тот факт, что Алтер Ребе озвучил это, а его внук и преемник Цемах Цедек обнародовал это, дает возможность каждому еврею - особенно тем, кто следует путем Ребе, - перенять то же чувство. У всех нас есть желания, в том числе материалистические, но их можно беспристрастно отринуть, когда главным нашим желанием станет превращение этого мира в обитель Всевышнего. В таком случае даже устремления к материальному могут стать орудием в руках Б-га.

ויש לומר, שענין זה הוא האהבה דמי לי בשמים ועמך לא חפצתי²⁰, וכלשון אדמו"ר הזקן²¹ "איך וויל זע גאר ניסט איך וויל ניט דאין גן עדן איך וויל ניט דאין עולם הבא כו' איך וויל מער ניט אז דיך אליין" [=איני רוצה מאומה. איני רוצה בגן עדן שלך, איני רוצה בעולם הבא שלך כו' איני רוצה – אלא בכך לבדך]. דהגם שהגילויים שבגן עדן ומכל שכן הגילויים דעולם הבא הם גילויים נעלים ביותר, ואדמו"ר הזקן היתה לו השגה בזה, השגה אמיתית, אף על פי כן אינו רוצה לא בהגילויים דגן עדן ולא בהגילויים דעולם הבא, וכל רצונו הוא רק בהעצמות, דיך אליין [=בכך לבדך].

ויש לומר דעל ידי שאמר אדמו"ר הזקן איך וויל מער ניט אז דיך אליין [=איני רוצה – אלא בכך לבדך], ובפרט לאחר שנתפרסם זה על ידי הצמח צדק, ניתן הכח (עוד יותר) לכל אחד ואחד מישראל, ובפרט לההולכים בעקבותיו ובדרכיו, דהגם שיש לו ריבוי רצונות, ועד לרצונות שמצד נפש הבהמית, שכל הרצונות שלו יהיו בלא לב ולב, ועיקר רצונו יהיה להשלים כוונת העצמות לעשות לו יתברך דירה בתחתונים (על דרך ומעין שהיה אצל אדמו"ר הזקן שלא רצה מער ניט אז דיך אליין [=בכך לבדך]), וגם רצונו בגשמיות יהיה (בעיקר) בכדי לעשות את הגשמיות כלי לאלקות.

Мудрый человек приобретает

Жизнь с таким подходом также принесет нам большие благословения в материальном. Алтер Ребе говорит, что Б-г дает евреям материальное, а евреи превращают его в духовное. Поэтому, чем больше мы получаем материального, тем больше одухотворения должно быть - как количественно, так и качественно.

Все это должно происходить с радостью и добрым сердцем в период подготовки к Песаху, Празднику нашей свободы. Пусть это приведет нас к Избавлению во главе с праведным Машиахом, вскоре, в наши дни.

מאמר דיבור המתחיל ביום עשתי עשר תשל"א
י"א ניסן ה'תשל"א

ועל ידי זה יומשך לו גם ריבוי השפעה בגשמיות, כמאמר אדמו"ר הזקן²² אז דער אויבערשטער גיט אידן גשמיות און אידן מאכן פון די גשמיות רוחניות [=הקב"ה נותן לבני ישראל גשמיות, ובני ישראל עושים מהגשמיות – רוחניות], דמזה מובן, דכשהקב"ה נותן לישראל ריבוי גשמיות עושים ישראל ריבוי רוחניות, ריבוי בכמות וריבוי באיכות, ועד לתכלית השלימות, ועד שמתקשרים ומתאחדים בהקב"ה, ישראל (אורייתא) וקודשא בריך הוא כולא חד²³. וכל זה נעשה מתוך שמחה וטוב לבב, בימי ההכנה לזמן חירותנו, וזה מביא גם את זמן חירותנו בפועל, גאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, בקרוב ממש.

23) ראה זח"ג עג, א.

22) ראה "היום יום" כז טבת (אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' רסה). סה"מ ה'ש"ת (הוצאת תשמ"ז) ע' עה.